

Skolelederens beretning til Generalforsamlingen 2018

Indledning

Hvad er "meningen"? – spurgte jeg i min beretning sidste år.

I forbindelse med arbejdet med dette års beretning kom jeg til at tænke lidt nærmere over selve spørgsmålet "hvad er meningen?".

For det er jo i grunden et herligt spørgsmål, der kan bruges i mange forskellige sammenhænge og med mange betoning:

Det kan fx bruges i en *praktisk undrende* retning som når ens barn kommer hjem fra Klubben og har klippet sig selv i en trendy "sidecut" ude bag legehuset, når ens teenager igen har glemt at rydde op efter sig i køkkenet - eller når manden kommer tidligere hjem fra job en dag og opdager at konen allerede er hjemme – og at der er besøg af håndværkeren....

Det kan også bruges i en mere *æstetisk undrende* retning, som fx når man læser et digt om sommerfugle eller tager på kunstmuseum og ser installationen "køsteskaf".

Og endelig kan det bruges i en *filosofisk undrende* betydning omkring de helt store spørgsmål i livet som fx hvad meningen med kærligheden er, hvad meningen med mig, min tilværelse, og selve livet er?

Som jeg nævnte i min beretning sidste år, så har vi igennem flere år, brugt betydelige kræfter på at forholde os til meningen med at lave skole - en debat som er højaktuel i en tid, hvor det politiske landskab bekender sig til den uimodsagte forestilling om, at vi lever i en konkurrencestat. Meningen med skolen i konkurrencestaten er, at producere samfundsborgere som kan leve op til OECD's og Dansk Industris forestillinger om hvad der gavner konkurrenceevnen og styrker landet i den globale konkurrence.

Derfor må vi konstant forholde os selv og vores børn til en virkelighed, hvor vi skal løbe stærkere og indordne os en præmis om at være i konstant konkurrence med "de andre".

Vi må hele tiden stræbe højere for, som individer, ikke at tabe terræn i forhold til de konkurrenter, som vores medmennesker er blevet reducerede til. Og uddannelsessystemet må konstant effektivisere og målrette læringen til fremtidens arbejdsmarked for at, vi som land, ikke bliver taberne i det såkaldte "globale kapløb".

Men præmissen om konkurrencestaten, og alt det der følger med den, mener jeg altså ikke at vi bare skal "købe" uden videre.

Der eksisterer helt sikkert konkurrence – både lokalt og globalt, men det er altså op til os selv hvordan, og med hvad vi vil møde den konkurrence.

Det kan også godt være, at fremtiden kalder på nye kompetencer hos ungdommen – det er faktisk højst sandsynligt at den gør det.

Men at vi på forhånd kan sætte fremtiden på formel og dermed angive præcise mål for hvad man skal kunne, mener jeg er en utopi som begrænser vores unge, langt mere end den gavner dem.

I skoleverdenen har den herskende forestilling om konkurrencestaten sat forskellige markante aftryk, med længere skoledage, synlig læring og læringsmålstyret undervisning som markører. Vi ønsker ikke målstyret undervisning på Den lille Skole, men det skal samtidig være klart for os hvad vi så styrer efter, især når vi som fri grundskole insisterer på netop friheden til, at lave den bedst mulige skole – uanset om det betyder, at vi skal turde gå en anden vej, end meget af den etablerede skoleverden, endnu, er nået til at gøre.

Og det gør vi i høj grad, når vi også insisterer på at udvikle kompetencer hos eleverne, som ikke er umiddelbart målbare.

I det forgange år, er meget af personalets energi gået med at beskæftige sig med skolens fire dannelseperspektiver; det samarbejdende, det faglige, det sociale og det egetansvarlige perspektiv.

Vi er på en skole, som er rundet af reformpædagogikken dengang for snart 70 år siden.

Det er ikke hver dag vi graver så dybt, at rødderne bliver blotlagt, men engang imellem skylder vi os selv at gøre det alligevel, for der ligger noget vigtigt dernede i mulden; i de rødder som giver næring til Den lille Skole. Noget der bliver vigtigere og vigtigere i en tid præget af individbaseret konkurrencestatstænkning og global konkurrence.

Dernede ligger der et fokus på fællesskabet, der ligger en prioritering af de kunstneriske og æstetiske læreprocesser – ikke på bekostning af de boglige læreprocesser, men sammen med dem, der ligger et ligeværdigt møde imellem mennesker og så ligger der fremfor alt en skoletradition præget af den kritiske tænkning.

Den lille Skole er måske nok en ældre dame, men der er intet aldrende over den skoleform vi laver. Tvært imod giver den nogle meget moderne og yderst aktuelle svar på den mening der, i min optik, burde være bag al skoleudvikling i Danmark.

Vores mening er nemlig ikke at skulle konkurrere med kineserne – og da slet ikke på deres præmisser. Den konkurrence taber vi, alene fordi de er 1,2 mia mennesker og er præget af en kultur og et menneskesyn, der er afgørende anderledes end det vi har.

Vi skal der imod turde lave en skole, som er tro imod vores egen stærke demokratiske kultur. Hvor man (1.) lærer sociale kompetencer og bliver i stand til at indgå i fællesskaber, (2) hvor man lærer at samarbejde med andre, (3) hvor man bliver i stand til at tage ansvar for sig selv samtidig med (4) at man opnår en høj grad af varieret faglighed, fordi man bliver præsenteret for kreative læreprocesser og både boglige- og æstetisk-/ kunstneriske tilgange.

(1) Det sociale, (2) det samarbejdende, (3) det egetansvarlige og (4) det faglige dannelseperspektiv angiver med andre ord, et godt bud på en meget tidssvarende og moderne skole, i tråd med vores demokratiske værdier.

Eleverne skal lære at turde gå nye veje, lære at være kritiske, at mestre kreative fag og discipliner og vide, at et problem har flere løsninger end en. Det er alt sammen kompetencer som det er meget vanskeligt at måle på, men som det, ikke desto mindre, er afgørende vigtigt, at vi lærer børnene.

Uanset om man køber præmissen med konkurrencestaten eller ej er det nemlig mit bud, at det bliver demokratiske kompetencer som disse, som de fremtidige generationer af danskere skal leve af.

Den kritiske tænkning og respekten for fællesskabet er grundpiller i den demokratiske forståelse, og vores ungdom har derfor brug for kompetencer til at placere sig selv i verden og forholde sig aktivt til de valg og muligheder der opstår.

Mulighederne synes uendelige, de sociale medier bombarderer os alle med krav til hvad vi skal leve op til for at opnå det "rigtige", det "smukke" og det "lykkelige" liv. Det kan virke overvældende at finde sin egen værdi og berettigelse i al det "fantastiske", som "de andre" tilsyneladende hele tiden foretager sig. Især for et ungt menneske - som sidder bag døren på teenageværelset og opdaterer FaceBook profilen imens Twitterkontoen gløder.

Men lærer vi dem at tænke kritisk og tro på deres egen værdi i fællesskabet, så får de nogle meget vigtige redskaber med sig. Ikke bare til at finde en vej til at skabe en lys fremtid for sig

selv og vores samfund i såkaldt "konkurrence" med de andre, men måske endnu vigtigere til at kunne sortere i alle de store "filosofisk undrende" betydninger af spørgsmålet "hvad er meningen med mig?".

Og lad os så finde jordforbindelsen igen og tage fat på hvordan det konkret går på skolen.

Børnetal

Skolens aktuelle børnetal er 231 elever pr.1 april 2018. Det er præcis samme antal som på samme tidspunkt de sidste to år, og elevtallet har faktisk ligget stabilt omkring det leje i de seneste fem år nu. Der er ingen aktuelle planer om at ændre på elevtallet, og vi forsøger derfor at fastholde elevtilslutningen stabilt på det leje vi har i dag.

Vi oplever fortsat en stor søgning til skolen og der er derfor ventelister til de fleste klasser. Ventelisterne er især lange for indskolingsklasserne og for de klasser som skal starte i de kommende 3 år, så skolens "fødekæde" må, i lighed med de sidste mange år, derfor vurderes at være i orden.

Skoleudvikling og aktiviteter

I løbet af det seneste år har meget af den pædagogiske debat internt på skolen drejet sig om vores arbejde med "Kvalitetsudvikling i planlægningsfaserne", som sammen med "Fællesskab på tværs" og "Idræt i overbygningen" har udgjort udviklingsmålene for det forløbne år.

Evaluering af udviklingsmålene fra det forløbne år:

- *"Kvalitetsudvikling i planlægningsfaserne"*

Vi har, med afsæt i Blooms taksonomimodel og skolens egne fire dannelsesperspektiver, arbejdet intensivt med lærernes planlægningsværktøjer. Forud for skoleåret byggede lærerne deres årsplaner op omkring de fire dannelsesperspektiver, som dermed kom til at stå centrale i alle forløb med eleverne. Sideløbende med det, har vi hen over skoleåret evalueret årsplanerne fire gange med afsæt i Blooms taksonomimodel. Dannelsesmålene kom til at fremstå tydeligt og eksplicit i årsplanerne, og taksonomierne blev en del af det fælles fagsprog vi benyttede os af, når vi skulle drøfte undervisningen.

Det har været et spændende, relevant og konkret brugbart projekt. I min optik er "en levende og bevidst pædagogisk debat" det vigtigste svar vi kan give på hvad vi kan sætte i stedet for målstyret undervisning. Det har vores arbejde med planlægningsværktøjerne angivet en retning for, som vi slet ikke er færdige med at udvikle. Vi fortsætter således med dette udviklingsmål i det kommende skoleår.

- *"Fællesskab på tværs"*

Alle klasser har igen i år deltaget i mindst et forløb på tværs af klassetrin. Erfaringerne for forløbene er gode, og både små og store elever har et godt udbytte af dem.

Selvom vi støder på lidt praktiske udfordringer ind imellem, oplever vi, at der er et meget stort potentiale i at store og små elever arbejder sammen.

Vi har derfor valgt at arbejde videre med "fællesskab på tværs" som udviklingsmål i det kommende skoleår. FN's verdensmål kommer i øvrigt til at blive omdrejningspunktet for en del af forløbene.

- *"Idræt i overbygningen"*

Vi har afprøvet den nye model for idrætsundervisningen i overbygningen i det forløbne år. Omdrejningspunktet i modellen var 6 hele fælles idrætsdage i løbet af året, hvor hele overbygningen tog ud af huset til nogle superfaciliteter: 2 dage på et atletikstadion, 2 dage i en boldhal og 2 dage i en gymnastikhal.

Det har haft nogle klare fordele i forhold til faciliteter, fordybelse i faget og fællesskabet i overbygningen.

Vi er generelt tilfredse med modellen, som har opfyldt formålet og samtidig givet eleverne nogle virkelig gode oplevelser med idræt. Vi kommer til at foretage nogle småjusteringer frem imod det kommende skoleår, men fortsætter ellers med den her model i fremtiden.

- *Reviderede visioner*

Bestyrelsen har igennem længere tid arbejdet med at revidere skolens visioner. På bestyrelsesdagen i marts måned 2018 blev de endelige formuleringer færdige og de ligger nu tilgængelige på skolens hjemmeside.

Arbejdet har budt på en forenkling af de oprindelige 9 visioner som nu er blevet til 7, og mange af formuleringerne er blevet strammet op så de passer til den skole vi har i dag – og gerne vil skabe i de kommende år.

Visionerne tjener som meningsskabende rettesnor i arbejdet med at drive og udvikle skolen. De er i høj grad vigtige og anvendelige i det daglige arbejde – især når vi bruger dem som de skal bruges – nemlig som et afsæt for skolens beslutninger - ikke som et facit.

Præsentation af udviklingsmål for det kommende år:

I det kommende år arbejder vi videre med følgende udviklingsmål som jeg allerede har præsenteret

- *"Kvalitetsudvikling i planlægningsfaserne"*
- *"Fællesskab på tværs"*

og med følgende tre nye mål:

- *"Nyt lejrskolekoncept"*

På Den lille Skole har vi altid prioriteret at tage på lejrskole med eleverne mange gange i deres skoleforløb. For nogle år siden satte økonomien desværre sine begrænsninger for, hvor meget vi kunne tage af sted, men i takt med skolens gode økonomiske udvikling har vilkårene ændret sig.

Det betyder, at vi allerede fra næste skoleår, har mulighed for at øge skolens pædagogiske budget markant og investere mere end 200 000 kr i at udvide og udvikle vores lejrskolekoncept, så det nu kommer til at omfatte alle klassetrin på skolen.

Lejrskolerne angiver en perfekt ramme for at arbejde med skoles fire dannelsesperspektiver, og især "det eget ansvarlige" dannelsesperspektiv får mening, når man kommer ud og finder ud af, at man kan klare sig uden mor og far.....

Lejrskolekonceptet er mere detaljeret beskrevet på hjemmesiden.

- "Trivselspædagog"

Vi oplever ind imellem elever, som er så udfordret omkring deres sociale trivsel, at de har vanskeligt ved at indgå i det almindelige klassefællesskab. Deres trivselsudfordringer kan ind

imellem blokere for, at de får et ordentligt udbytte af undervisningen, og af alle de sociale muligheder, som ligger i at arbejde sammen, og lege, med andre børn.

Disse elever er ofte udfordret i en grad, så de har behov for ekstra voksenstøtte for at kunne indgå i undervisningen, på lige fod med deres klassekammerater og uden at forstyrre den øvrige klasse. Den voksenstøtte findes allerede i en stor del af undervisningsforløbene hvor vi har to-lærer timer, men den er ikke altid tilstrækkelig.

Derfor har vi besluttet at oprette en forsøgsstilling som ”pædagog med støttefunktion”, målrettet arbejdet med børn som, i kortere eller længere perioder, har trivselsudfordringer. Forsøgsstillingen har kørt siden 1 november 2017 og fortsætter frem til d.31 december 2018, hvor vi evaluerer forsøget og beslutter om vi skal fortsætte.

- *”Overbygningen”*

I det kommende år vil vi evaluere og drøfte konceptet for skolens overbygning.

Overbygningen fungerer rigtig godt i dag, men det er ved at være 5 år siden vi senest diskuterede konceptet, så det er meget passende at tage fat på det nu igen. Samtidig er det et helt naturligt tidspunkt at gøre det på, da Jørgen stopper om et år, og andre folk skal ”bære” stafetten videre.

Som en del af udviklingen ønsker vi en større fleksibilitet og flere muligheder i sammensætningen af lærerteams omkring klasserne. Det betyder, at vi allerede nu arbejder med at ”bløde” de nagelfaste rutiner op for, hvem der kan undervise i overbygningen.

Samlet set synes jeg, at skolen er i en rigtig god udvikling. Der har været spændende udviklingstiltag i gang i det forløbne år og der kommer nye i det kommende år.

Nedenunder de udviklingsmål jeg har gennemgået her, er der en boblende og kontinuerlig udvikling i gang omkring fag og aktiviteter med eleverne – alt sammen båret af elever og voksne som virkelig gerne ”vil” skolen.

Det udfolder sig i en skolehverdag fyldt med gode oplevelser og traditioner, med spændende og kreativ undervisning og med fokus på, at alle elever skal trives og have det godt i skolen. Som det skal være på en rigtig lilleskole!

Økonomi

Som I kan se af regnskabet, er det igen lykkedes at præstere et pænt overskud og fastholde en sund og stabil økonomi for skolen. Resultatet er i år især en udløber af to faktorer:

1. Tæt økonomistyring og konservativ budgetlægning igennem mange år (nogle vil kalde det ”livrem og seler”, og det må de godt hvis de har lyst.....).
2. Et gennembrud i de seneste 5 års arbejde med at opnå en ny finansiering af skolens gæld, hvor skolens markant forbedrede og stabilt gode økonomi har ført til, at vi har kunne foretage en større låneomlægning i 2017.

I den forbindelse er vi kommet af med det dyre og uforudsigelige SWAP lån i Nykredit, har nedskrevet banklånet og har opnået en ny fast forrentet finansiering. Til sammen sænker det vores renteudgifter betragteligt.

I kroner og ører, betyder den nye finansiering, at skolen frigør i omegnen af 750 000 kr hvert år, som før var bundet primært af renteudgifter. De ændrede økonomiske vilkår har, udover en udvidelse af det pædagogiske budget, givet os en mulighed som vi ikke har haft før – nemlig muligheden for at spare op og dermed selv kunne finansiere en stor del af planerne for kommende større investeringer i skolens bygninger.

Trods den sunde driftsøkonomi, er skolens gæld dog fortsat stor.

Vi vil derfor fortsat have et markant fokus på økonomien – og på styringen af den – men da et stort overskud ikke er et mål i sig selv, er vi er også optagede af, hvordan den solide driftsøkonomi kan anvendes, så den kommer skolen bedst muligt til gode.

Således er der disponeret øgede personaleudgifter i forbindelse med forsøgsstillingen som ”pædagog med støttefunktion”, med tilførslen af en 20% lærerstilling og i forbindelse med et øget vikarbudget. Det øgede vikarbudget er ikke et udtryk for et stort sygefravær. Det er i stedet et udtryk for en beregnet udgift i forbindelse med større bemanning på lejrskolerne, samt dækning ved lærernes deltagelse i løbende efteruddannelse.

Samlet vil jeg konstatere, at økonomien har det godt. Vi kan ikke tillade os at opføre os som Krøsus, men vi svarer enhver sit, har god tryghed og midler til fortsat at udvikle skolen.

Personale

Der hersker generelt en rigtig god og positiv stemning blandt personalet på hele skolen, og sygefraværet er ikke særligt højt.

Skolen har et meget udviklingsorienteret personale, hvad man heldigvis kan konstatere mange steder i vores hverdag. Det kan man også på ønskerne til kursus og videreuddannelse, hvor det er tydeligt, at vi har folk som løbende ønsker at dygtiggøre sig og udvide deres faglige horisont – til gavn og glæde for eleverne.

Det er en gave for skolen, at personalet er optagede af at suge nyt til sig og heldigvis betinger vores sunde driftsøkonomi, at vi har mulighed for, at understøtte en løbende udvikling af den store ressource, som skolens dygtige personale udgør.

Som jeg plejer, vil jeg benytte mig af lejligheden til at kvittere alle skolens ansatte for deres meget engagerede indsats.

Vores skole står og falder med de mennesker, som møder eleverne og forældrene i hverdagen – Den lille Skole er altid os som er her.

Personalet er, kort fortalt, synonymt med skolens kvalitet, og det er helt enkelt, årsagen til at Den lille Skole er så god en skole som den er – personalet fortjener derfor al den ros og anerkendelse, som kan ligge på deres brede skuldre!

Til sommer stopper Inger hos os efter mange gode år på skolen. Vi er rigtig glade for hendes indsats og ønsker hende alt det bedste fremover.

Vi er allerede godt i gang med at finde en afløser, som jeg regner med at kunne præsentere på intra i den nærmeste fremtid.

Med udgangen af det kommende skoleår stopper Jørgen desværre. Selvom han ikke ser sådan ud runder han pensionsalderen, og trods moderat pres fra undertegnede, virker han fast besluttet på at stå af. Det kommer I til at høre meget mere om når vi nærmer os, men overvejelserne omkring rekruttering, fremtidig ledelsesstruktur m.v er i fuld gang allerede.

Lige i talende stund kan vi ikke se os fri af en overhængende lockoutrussel. Hvis den kommer er det meget vigtigt at holde fast i, at konflikten er imellem hovedorganisationerne og ikke imellem os lokalt på skolen. Vi har et godt kollegialt klima og et super samarbejde omkring arbejdsforholdene – og det kommer til at fortsætte, uanset hvad parterne ender med at blive enige om.

Jeg håber på, at I forældre fortsat vil bakke op omkring skolen og personalet trods de gener en eventuel lockout vil medføre for alle.

Bygninger og fysiske faciliteter:

Skolen har gennemført følgende større bygningsmæssige forbedringer i 2017:

- Renovering af elevtoiletterne i Grundskolehuset.
- Ny lineoleumsbelægning på hele trappen og på 2.sal i Grundskolehuset.
- Ny varmestyringsløsning i Overbygningshuset.
- Isolering af 1 sal i administrationshuset.
- Udskiftning af udvendige vandrør i den oprindelige del af skolen.
- Håndfri vandhaner i Grundskolehuset og nye vandinstallationer i køkkenet

I det forløbne år har vi brugt betydelige ressourcer (mest som arbejdstid for undertegnede) på at følge op på sagen med overbygningens nye tag – som desværre ikke var tæt. Der har været rigtig meget dialog med tagdækkerfirmaet, og vi har endnu engang måtte have en advokat med på sagen.

Det er nu efterhånden to et halvt år siden taget blev lagt, og først nu ser det, langt om længe, ud til at det er tæt. Vi krydser fingrene – og fortsætter ellers ufortrødent med at holde tagdækkerfirmaet op på deres garanti.

I 2018 planlægger skolen følgende større opgaver:

- Udskiftning af vinduer i Musikrummet (er allerede udført).
- Ny belægning og eventuel udvidelse af Multibanen.
- Projektering og planlægning af en mulig kommende udvidelse af salen. Selve byggeprocessen påbegyndes ikke i 2018.
- Vi har i øvrigt et ønske om at etablere et udekøkken ved bålpladsen og renovere terrasserne foran bh.kl og 1.kl, men kommer tid kommer råd, og de to ting er ikke med i budgettet endnu.....

Afslutning

Afslutningsvis vil jeg takke bestyrelsen for et virkelig godt år, præget af gode, spændende diskussioner, masser af initiativ og vilje, gode beslutninger – og ikke mindst en helt igennem rigtig god stemning.

Bestyrelsesarbejdet kan virkelig være en fornøjelse, når det er båret af et godt og respektfuldt samarbejde og er gennemsyret af en gensidig tillid til hinanden.

Inden jeg slutter af, vil jeg benytte lejligheden til at sige mange tak for indsatsen til Laura, Lise og Bastian, som går ud af bestyrelsen ved den her generalforsamling.

Tak fordi I havde lyst til at give en hånd med, og bruge lidt af jeres sparsomme fritid på det vigtige fælles projekt, som vores skole er.

En ekstra stor tak vil jeg give til Lise og Laura som begge, uafbrudt, har været medlemmer af bestyrelsen siden 2010. I har været med i en lang periode af skolens historie og har derfor også mødt mange udfordringer og store opgaver. Det har ind imellem været sejt, fx i den periode for nogle år siden hvor økonomien skulle genoprettes, men I har altid begge stået klar med jeres store engagement i skolen og været villige til at bidrage hvor I kunne. Heldigvis har der også været plads til mange andre opgaver end økonomien på jeres "vagt" – blandt meget andet har I været med til at drøfte og udforme skolens visioner, gentænke formen på bestyrelsesarbejdet og ansætte en ny skoleleder (som nu ikke længere er så ny). I har derfor, på rigtig mange måder begge sat jeres tydelige aftryk på Den lille Skole.

Tusinde tak for jeres indsats!!

Til slut vil jeg sige tak til de rigtig mange forældre, som hjælper til, kommer med input, bidrager med praktisk hjælp, og leverer såvel gode kontakter som ideer i hverdagen.

Det er stadig godt at være skoleleder her på vores skole, som til stadighed kræver en del – men som også giver meget igen.

Hermed overlader jeg min beretning til GF